

INTERVIEW Grote meesters waren verzot op het bakken van Haarlem

St.-Bavo veelvuldig op het schildersdoek vastgelegd

De Grote of St.-Bavokerk is de blikvanger van de stad Haarlem. Dat werd ook gevonden door schilders als Jacob van Ruisdael (1628-1683), Gerrit Berckheyde (1638-1698) en Pieter Saenredam (1597-1665), die het gebouw veelvuldig in hun werk vastlegden.

Leontien van Engelen
 lvan.engelen@mediahuis.nl

Haarlem ■ In het boek 'De Grote of St.-Bavokerk in de schilderkunst' zijn maar liefst 138 afbeeldingen opgenomen van schilders die de Bavo klein of prominent in hun werk verweefden. Het boek is voortgekomen uit het vorig jaar verschenen Grote Bavoboek. Daarin schreef auteur Pieter Biesboer een hoofdstuk over de Bavo in de schilderkunst.

Henk Kaan, voorzitter van de Vrienden van de Bavo, vertelt: „Pieter kwam met een artikel dat veel groter was dan hetgeen in dat boek kon worden afgedrukt. Toen hebben we gelijk gezegd dat we moesten kijken of we daar niet iets meer mee konden doen, ook omdat er zoveel afbeeldingen waren die in een aparte uitgave beter tot hun recht zouden komen.”

Biesboer, kunsthistoricus en oud-conservator van het Frans Hals Museum, liet zich dat geen twee keer zeggen. Hij beschrijft de Bavo van buiten naar binnen, zoals hij het noemt. „Ik ben begonnen met tekeningen en schilderijen die een blik op de kerk werpen vanaf de duinenrand bij Bloemendaal en Heemstede en werk zo toe naar de stadsmuren en -poorten.”

Via de Jansstraat, de Kruisstraat en de Damstraat loodst hij de lezer de stad binnen. „Tot op de Grote Markt met de Bavo als bakken.”

Favoriet

Als Biesboer en Kaan gevraagd wordt naar hun meest favoriete werk in het boek, vallen ze even stil. Een onmogelijke vraag om te beantwoorden vinden ze. Toch komen ze met een antwoord en beiden kiezen toevallig voor werk van Berckheyde. Vrienden-voorzitter Kaan noemt het schilderij dat gemaakt is vanuit de Pandpoort in de Koningstraat, een spitsboog uit de vijftiende eeuw, die toegang geeft tot de Kloostergangen bij het stadhuis.

Pieter Biesboer kiest in eerste instantie voor een werk waarop de kerk groot staat afgebeeld. „Je ziet het machtige bouwwerk met nietige figuurtjes die hun dagelijkse bezigheden hebben. Prachtig zonlicht, alles wordt heel stralend weergegeven.” Hoewel hij ook het werk Gezicht op Haarlem vanaf Bloemendaal van Ruisdael prachtig vindt. „Dat is zo waanzinnig mooi met die

Henk Kaan (links) en Pieter Biesboer in - hoe kan het anders - de Bavo.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

„
 We willen
 duidelijk maken
 hoe belangrijk
 de Bavo is
 geweest in de
 schilderkunst

wolkenlucht en het spel met het zonlicht over de bleekvelden...”

Het boek bevat dus een kleine 140 afbeeldingen en zelfs nu heeft Biesboer een selectie moeten maken. Alleen Gerrit Berckheyde maakte al ruim twintig schilderijen met de Bavo. „Ik heb er voor gekozen om vooral de diversiteit aan afbeeldingen te laten zien.”

„We hebben er geen kunsthistorisch onderzoek van gemaakt”, vult

De Grote of St.-Bavokerk gezien naar de zuidzijde, 1666

FOTO MUSEUM OF FINE ARTS BOSTON

Kaan aan. „We nemen de lezer aan de hand en willen als Vrienden van de Bavo met dit boek duidelijk ma-

ken hoe belangrijk de Bavo is geweest in de schilderkunst en om te tonen hoeveel schilderijen er wel

Boek

'De Grote of St.-Bavokerk in de schilderkunst'. Auteur Pieter Biesboer. 204 pagina's, 138 afbeeldingen in kleur. 39,95 euro.

Verkrijgbaar in de boekhandel, in de winkel van de Grote of St.-Bavokerk en bij de Stichting Vrienden van de Bavo. ISBN 9789462585836

niet zijn gemaakt. Het is vooral vanuit beeld geredeneerd, niet vanuit tekst.”

In het boek staan daarnaast alle schetsen, constructie-tekeningen en schilderijen die Pieter Saenredam van de Grote of St.-Bavokerk heeft gemaakt, afgebeeld. Het laatste deel van het boek is gewijd aan het interieur van de Bavo met werken van vooral Cornelis Springer (1817-1891) en Johannes Bosboom (1817-1891).